

Posudek vedoucího diplomové práce:
Nina Švehlová: „Dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí“

Diplomová práce Niny Švehlové na téma „Dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí“ má celkem 141 stran včetně příloh, vlastní text práce má 249.659 znaků včetně mezer. Práce se skládá celkem ze šesti dále členěných kapitol, nečíslovaného úvodu a závěru práce, 12 příloh, seznamu použitých zkratk, seznamu pramenů, česky a anglicky psaného abstraktu. Splňuje tak veškeré požadované formální náležitosti. Byla odevzdána 30. 4. 2019.

Aktuálnost tématu. Téma práce považuji za velmi aktuální, obecně je význam nástrojů pro jakékoli právní odvětví zcela zásadní. Dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí sice nepatří mezi tradiční a stěžejní nástroje ochrany životního prostředí, o to více však považuji problematiku dobrovolných nástrojů za aktuální, a to především z následujících důvodů. V systému nástrojů ochrany životního prostředí jim patří nezastupitelné místo, jedná se o moderní intenzivně rozvíjející se nástroje, kterým v řadě případů chybí právní zakotvení. Téma tak nabízí řadu otázek k řešení z pohledu platné i budoucí právní úpravy. Tuzemská právní teorie zatím tomuto tématu nevěnuje příliš pozornosti.

Náročnost tématu. Téma práce považuji za spíše náročné. Jedná se o poměrně široké a průřezové téma, které vyžaduje značnou míru abstrakce a současně znalost celého oboru práva životního prostředí. Oporu ke zpracování přitom poskytuje spíše menší množství pramenů.

Formální a systematické členění práce Vedle nečíslovaného úvodu a závěru je posuzovaná práce členěna do šesti dále členěných kapitol. První dvě kapitoly zasazují téma dobrovolných nástrojů do širšího kontextu, konkrétně první kapitola věnovaná Státní politice životního prostředí ČR přibližuje pohled tohoto dokumentu na dobrovolné nástroje, druhá kapitola „Kategorizace nástrojů ochrany životního prostředí“ pak zasazuje dobrovolné nástroje do celého systému nástrojů ochrany životního prostředí. Třetí kapitola pak přináší poměrně detailní přehled existujících dobrovolných nástrojů, třídí je a charakterizuje. Poslední 3 kapitoly pak přinášejí podrobný rozbor tří vybraných dobrovolných nástrojů resp. jejich skupin. Konkrétně se jedná o program EMAS, ekologické zemědělství a dobrovolné dohody. Systematiku práce považuji za vhodně zvolenou. Struktura práce zpracovává téma komplexně a přehledně, jednotlivé kapitoly a subkapitoly na sebe logicky navazují, přičemž práce je strukturována na základě principu „od obecného ke konkrétnímu.“ K přehlednosti přispívají dílčí shrnutí, které obsahují tři kapitoly věnované rozboru jednotlivých dobrovolných nástrojů (kapitoly 4 – 6).

Hodnocení práce. V úvodu práce si autorka vytkla za cíl „vytvoření uceleného a souhrnného přehledu dobrovolných nástrojů, které se uplatňují nejen v České republice, nastínění jejich základní charakteristiky, způsobu jejich využívání a vzájemné kombinace nástrojů.“ Tento cíl se autorce podle mého názoru podařit naplnilo. Na posuzované diplomové práci oceňuji především přehlednost a pečlivost. Z práce je patrný autorčin zájem o téma a velmi pečlivý přístup. Autorce se tak podařilo poměrně opomíjené téma dobrovolných nástrojů ochrany životního prostředí přehledně zmapovat. Stejně tak se autorce podařilo na jednu stranu široké téma práce komplexně zpracovat, byť převážně popisným způsobem (kapitoly 1 – 3), na stranu druhou si vhodně zvolila tři nástroje resp. jejich skupiny, které přiblížila detailněji, se snahou o skutečný rozbor. V těchto kapitolách již zaznívají (byť v menší míře) i autorčiny vlastní stanoviska či hodnocení. Autorka také v případě programu EMAS přináší informace o jeho uplatňování v praxi na vhodně zvoleném příkladu tří zcela odlišných subjektů (akciová společnost – Teplárna Strakonice, a.s., zdravotnické zařízení – fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a obec – město Chrudim). Autorka mimo jiné upozorňuje na vysokou náročnost zavádění programu EMAS do praxe, na rozdíl od autorky však s ohledem na obsah Nařízení řízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 761/2001, rozhodnutí Komise 2001/681/ES a 2006/193/ES nevidím prostor pro jeho bližší právní úpravu resp. adaptaci vnitrostátní právním předpisem. V závěru práce autorka hodnotí dobrovolné nástroje a způsob jejich právního zakotvení, zejména se věnuje výhodám i nevýhodám tří podrobněji

rozebraných skupin dobrovolných nástrojů a jejich regulace. Chybně však uvádí možnost zakotvení programu EMAS do národní úpravy, neboť nařízení EU, kterým je program EMAS upraven, je součástí právního řádu ČR, autorka má pravděpodobně na mysli jeho adaptaci.

Práce s literaturou je na odpovídající úrovni, oceňuji využití cizojazyčné literatury. Připomínky nemám ani k jazykové stránce práce, byť se autorka místy dopouští drobných jazykových nepřesností, výjimečně i pochybení (viz použití termínu subsidiarita na s. 87). Grafická stránka práce je na standardní úrovni, oceňuji barevné přílohy.

Celkově hodnotím práci jako zdařilou, oceňuji přehlednost, komplexnost a pečlivý přístup autorky. Za nedostatek práce považuji především její značnou popisnost, zejména v prvních třech kapitolách, v druhé části práce již autorka častěji formuluje vlastní stanoviska. Práci vhodně oživují v části věnované EMAS praktické příklady uplatňování. V tomto ohledu je škoda, že se autorka o podobné oživení nepokusila např. v případě dobrovolných dohod. Oceňuji též vhodně zvolené přílohy práce, které téma dokreslují.

Návrh klasifikace a doporučení. Celkově hodnotím diplomovou práci Niny Švehlové jako velmi dobrou, byť místy dosahuje výborné úrovně.

Otázky k obhajobě: V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby diplomantka odpověděla na tyto otázky:

- 1) V práci zmiňujete jako jeden z nedostatků absenci dobrovolných nástrojů v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu. Uveďte, jaké dobrovolné nástroje by podle Vašeho názoru mohly být de lege ferenda v zákoně upraveny, resp. jaké dobrovolné nástroje jsou podle Vašeho názoru vhodné v případě ochrany půdy.
- 2) V práci uvádíte praktické příklady uplatňování programu EMAS v ČR, uvádíte však také vysokou náročnost programu EMAS. Jak konkrétně by bylo možné program EMAS resp. jeho zavádění zjednodušit či podpořit?

V Praze dne 22. dubna 2019

JUDr. Martina Franková, Ph.D.